

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok — — 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka — — 2 „ — „	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka — — 1 „ — „	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Taliansko vypovedalo vojnu. Manifest Jeho veličenstva kráľa.

K mojim národom!

Kráľ talianskej krajiny vypovedal vojnu.

Talianske kráľovstvo proti dvom svojim spojencom zpáchalo také porušenie vernosti, aké v dejepise nemá páru.

Po viac než 30 rokov trvajúcim spojenectvom pomere, v ktorom zväčšovať mohlo svoje územie a dosiahnuť netušeného rozkvetu, Taliansko opustilo nás v okamžení nebezpečia a s rozvínutým práporom prešlo do tábora nepriateľa.

My sme nehrozili Talianskej krajine, nezmenšovali jej česť a záujmy, vždy sme verne plnili naše povinnosti, vyplývajúce z uzavretej smluvy, účasťou sme ju činili našej obrany, keď sa pustila do vojny.

Ešte viacej sme urobili: keď Taliansko nenasytným zrakom hľadelo na naše hranice, cieľom udržania spojeneckého pomeru a pokoja, odhodlali sme sa ku veľkým a bolestným obeťiam, ktoré hlboko dotkli sa nášeho otcovského srdca.

Taliansko nazdávalo sa, že terajšie okamženie vykoristiť môže, jeho lakomstvo je nenasytné. Osud teda musel byť vyplnený.

V desaťmesačných obrovských bojoch, vo vernom zbrannom priateľstve s vojami vznešeného spojencu, moje voje víťazne zastaly svoje miesto proti mohútnemu nepriateľovi severnému.

Z juhu zákernicky napádajúci nepriateľ, není nám novým nepriateľom.

Novara, Mortara, Custozza a Lissa, rozpo-

mienky to na hrdé udalosti mojej mladosti, zarovnak aj Radetzského, arcikniežata Albrechta, Tegethoffa v mojej zbrannej moci suchej zeme a námorníctva stále, žijúci duch, o tom ma ubezpečuje, že úspešne obránime aj južné hranice našej monarchie.

Pozdravujem moje v bojoch vyprobované víťazoslavné čaty, dôverujem v nich a v ich vodcoch a dôverujem v mojich národom, ktoré za ich bezpríkladnú obetivavosť, prítomne nech prijmu otcovské vďaky moje.

Všemohúci nech požehná naše prapory a pod ochranu nech vezme spravodlivú záležitosť našu.
Dané vo Viedni, 23. mája r. 1915.

Franc Jozef v. r.
Gróf Štefan Tisza v. r.

Úradný list «Budapesti Közlöny» 23. mája popoludní na úradnom mieste mimoriadneho vydania podáva nasledovný kráľovský rukopis:

Milý gróf Tisza!

Splnomocňujem Vás, aby ste pripojený, na moje národy upravený manifest, vyhlásil nariadením.

Dané vo Viedni, 23. mája r. 1915.

Franc Jozef v. r.
Gróf Štefan Tisza v. r.

Po talianskom vypovedaní vojny.

V nedeľu, 23. mája, popoludní o pol štvrtej hodine taliansky viedeňský veľvyslanec *Avarna*, rakúsko uhorskému ministrovi zahraničia doručil vypovedanie vojny, dľa ktorého Taliansko, počnúc od pondelka svätodušného, s Rakúsko-Uhorskom považuje sa byť vo válečnom stave.

Nemecku Taliansko neopovedalo vojnu. Manifest ale, ktorý jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef upravil na svoje národy, konštatuje, že Taliansko proti obom svojim spojencom zpáchalo v dejepise bez príkladu stojace zlomenie spojeneckej vernosti. Po tomto zcela prirodzené je nemeckého cisára Vilhelma rozhodnutie, ktorým nariadil, aby s rakúsko-uhorským veľvyslancom barónom Macchi-om Rím opustil aj nemecký veľvyslanec Bülow.

Nevernosť Talianska.

Odkedy sa strhla vojna a naši nepriatelia v súroch zháňajú sa za pomocou po všetkých kútoch sveta, keď sa Rusom nepodarilo Japoncov vtiahnuť na európske bojište, rímski veľvyslanci Anglicka, Ruska a Francúzska vrhli sa na Talianov, aby ich vtrhli do vojny pri svojom boku. Podplatení agenti výšudovaných troch veľmocí zvlášte Anglicka, zaplavili talianské mestá a na shromaždeniach popudzovali taliansky ľud ku vojne proti našej monarchii. A skvelými sľubami zaslepený taliansky ľud, ktorý veru má dosť starosti so svojou biedou, na mnohých miestach dal sa strhnúť agentom na stranu vojny.

Rakúsko-Uhorská monarchia, aby Taliansko až do konca vojny udržala neutrálnym, náklonná bola urobiť mu isté teritoriálne ústupky a následkom rozličných chýrov v smerovaných kruhoch vznikla u nás otázka, ako vlastne stojíme s Talianskom?

V snemovom zasadnutí krajinských vyslancov 17. mája gróf Julius Andrassy v podobe interpellácie upravenej na ministerpredsedu uviedol do reči taliansku otázku. Gróf Andrassy v úvode svojej interpellácie vyslovil sa, že nežiada od predsedu vlády podrobnosti o pomere s Talianskom, nechce predpovedania, lebo neech pomery zmenia sa akokoľvek, uhorský národ pokojne, s mužským rozhodnutím čaká ďalšie udalosti. Nezlakne sa ničoho a čím ťažšie by bolo polozenie, národ s tým hrdinskejším rozhodnutím obstojí svoje miesto. Preto interpellujúci len krátko sa pýta ministerpredsedu, či zodpovedajú pravde tie zprávy cudzozemských časopisov, ktoré oznamujú, že naša monarchia ponúkla prepustenie istého územia Taliansku, keď aj naďalej zostane neutrálna?

Ministerpredseda gróf Tisza na interpelláciu hneď odpovedal. Vyhlásil otvorene, že rakúsko-uhorská monarchia ponúkla Taliansku teritoriálne ústupky. Lenže k tomuto kroku našu monarchiu nepohly taktické ciele, nie ovládanie okamžitých ťažkostí, ale to presvedčenie, že dobrý a stály pomer slúži jak záujmom monarchie, tak i záujmom Talianska a monarchia i za cenu ťažkých obetí chce odstrániť všetko, čo stálosť dobrého pomeru medzi monarchiou a Talianskom prekáža. Ministerpredseda vyslovil tú svoju nádej, že sa

toto pokračovanie stretné so súhlasom verejnej mienky celej krajiny, na čo aj z reči grófa Andrassyho možno uzatvárať, Talianska verejná mienka, ako aj verejná mienka celého vzdelaného sveta orientovaná bola z reči ministerpredsedu grófa Štefana Tiszu, o smýšľaní našej monarchie a nen to len náhodou, že reč nemeckého ríšskeho kancelára, ktorú v nemeckom ríšskom sneme povedal 18. mája, úplne kryje toto stanovisko. Je to dôkazom toho úprmného, úzkeho, priateľského pomeru, ktorý našu monarchiu a Nemecko v týchto ťažkých časoch viaže. V reči kancelára Bethmann-Hollwega zrkadlí sa smýšľanie úradného Nemecka a nemeckej verejnej mienky o talianskej otázke a súčasne označil on aj ďalší vývin pomerov na ten pád, jestli sa Taliansko pustí do krvavého boja. Reč nemeckého kancelára zeneje:

Páni moji! Znamé je vám, že sa behom posledných mesiacov pomery medzi Talianskom a Rakúsko-Uhorskom veľmi priostřily. Z včerajšej reči ministerpredsedu grófa Štefana Tiszu môžete sa dozvedeť, že monarchia cieľom zabezpečenia stáleho priateľského pomeru s Talianskom, počítajúc s veľkými životnými zaujmami oboch ríš, odhodlala sa poskytnúť ďalekosiahajúce ústupky, dať chce ešte aj územia. Poznamenat' musím, že Nemecko, aby napomohlo svornosti medzi našimi spojencami a túto utúžilo, v dorozumení s viedeňskou vládou prevzalo garancie, že nabídnuté koncessie budú lojálne prevedené. Rakúsko-Uhorsko a Nemecko prišly ku takému rozhodnutiu, ktoré jestli povedie ku cieľu, dľa môjho pevného presvedčenia stretať sa bude s pochvalou väčšiny všetkých troch národov. Taliansky národ spolu so svojim snemom má rozhodnúť, či splnenie svojich starých národných túžieb v tej najväčšej niere chce pokojnou cestou dosiahnuť, alebo či chce krajinu vohnať do vojny, či chce zajtra meč vytasiť na dnešného ešte svojho spojencu. Nechcem sa celkom vzdať nádeje, že strana pokoja bude silnejšia, než strana vojny. Ale bárs jak by Taliansko rozhodlo, v spoločnom dorozumení s Rakúsko-Uhorskom vykonáme všetko možné, aby sme podporovali taký spojenecký pomer, ktorý hlboko zakorenil sa v srdci nemeckého ľudu a ktorý dobre a užitočne poslúžil všetkým trom štátom. Jestli tento spolok daktorý zo spojencov potrhá, my budeme vedieť obstáť na mieste s druhým našim spojencom voči novým nebezpečiam, bez ohrozenia s dôverujúcou smelostou.

Z tohoto každý statočne smýšľajúci presvedčiť sa môže, že Rakúsko-Uhorsko, ako vždy a všade pokračovalo spravodlivo, tak aj proti Taliansku.

V zasadnutí talianského snemu, vydržiavanom 20. mája, konečne spadla náličnica z tváry Itálie a teraz stojí pred svetom v celej svojej nahote, taká, aká je.

Talianská perfídnosť je všeobecne známa. Teraz vidíme aj jej bezočivosť. Roku 1870. Taliansko ozbižalo Rímskeho Pápeža o jeho kráľovstvo, katolícku cirkev talianskú o jej majetky, teraz by chcelo ozbižat' aj Rakúsko-Uhorskú monarchiu.

V zasadnutí talianskej komory 20. mája prítomných bolo 480 vyslancov, všetci — okrem 45 úradných sociálistov — vstali z miest a kričali: Nech žije vojna! S hrozným hlukom prijali teda návrh vlády, aby Rakúsko-Uhorskej monarchii opovedaná bola vojna. Zatým návrh vlády nasledujúcou rečou odôvodnil talianský ministerpredseda

Salandra.

V úvode svojej reči vyslovil sa, že odkedy sa Taliansko zase prebudilo ku štátnej jednote, v živote osvedčilo sa čo faktor miernosti, svornosti (?) a pokoja (?) a s hrdosťou môže hlásať, že túto svoju missiu konalo takou pevnosťou, ktorá sa nezdesila ešte ani tých najtrápnejších obetí.

Ultimát, ktorý Rakúsko-Uhorská monarchia v júli 1914. poslala Srbsku, jedným ťmahom zničil účinnok ustávania dlhých rokov, nakoľko urazil smluvu, ktorá nás s monarchiou spájala. Ultimát formálne urazil smluvu, nakoľko zameškal predbežnú shodu s nami alebo čo aj len puhé upovedomenie nás. Aj z meritorného ohľadu urazil smluvu, lebo bol nameraný na to, aby na našu škodu pomýlil háklivý systém teritoriálnych majetkov, ako aj tú sféru vplyvania, ktorá sa na balkánskom polostrove utvorila. Ale od jedného alebo druhého punkta o veľa viac bol urazený, celú smluvu naplňujúci duch, ktorý bol celkom potlačený, lebo tým, že na svet vyvolali najstrasnejšiu vojnu, v rovnovej protive s našimi záujmami a citami, pokazili rovnováhu, ktorej bezpečnosti slúžiť bol spolok povoláný, virtualiter ale neodolateľnou silou znova oživil problém národného doplnenia sa Talianska.

Pri tom všetkom vláda za mesiace trpezlivo unúvala sa, aby našla také dohodnutie, ktoré by spolku vrátilo jeho ztratenú oprávnenosť ku jestvovaniu. Hranice týchto vyjednávani však nielen čas, lež aj hodnosť určila; vyjednávania prekročením týchto hraníc boly by urazily súhrn záujmov našej krajiny.

Následkom tohto a v záujme udržania najvyšších cieľov kráľovská vláda videla sa prinútenou, aby cis. a kráľ. rakúsko-uhorskému zahraničnému úradu 4. mája oznámila, že odvoláva všetky svoje návrhy ku pokonaniu, vypovedá spolkovú smluvu a vyhlasuje, že slobodu svojho konania si podržuje. Z druhej strany ale nebolo možné Taliansko osihotené, bez každej bezpečnosti a auktority nechať práve v takom okamihu, v ktorom vstupuje do rozhodujúceho odseku svetovej histórie. Vzhľadom na tento stav vecí a uvažujúc ťažkosť medzinárodného polozenia vláda aj politicky musí byť prichystaná na akúkoľvek ťažkú próbu a preto prosí komoru, aby predostretým návrhom zákona udelila mimoriadne splnomocnenia, ktoré vláda potrebuje. Tieto ustanovenia ospravedlňujú precedenty ktoré sa staly nielen u nás, jako aj u iných akúkoľvek vládnú formu majúcich štátov, lež zároveň dávajú najľavnejšiu formu tým právam, ktoré naše platné zákony aj v iných prípadoch dávajú vláde tam, kde

je reč o najhlavnejšom zákone, totiž o blahobyte štátu. Salandra svoju reč skončil s bombastickými frásami prízvukujúc, že teraz musia prestať všetky protivy medzi stranami a triedami, osobné náhľady, vzhľadom na to, že je reč o veľkosti a šťastí Talianska a želal, bársby Talianov jednomyselná vôľa viedla ku cieľu, na ktorý sa prisahou zaviazali, a sila, srdce a vôľa Talianov aby našla náruživý a hrdinský výraz v armáde a flotte Talianska a v ich vznešenom vodcovi, ktorý Taliansko vedie ku novej, teraz sa začínajúcej dobe jeho osudu. Na konci svojej reči zvolal: Nech žije kráľ! Nech žije Taliansko!

Ministerpredseda potom odporúčal, aby predostretý návrh bol súrne pojednáváný; komora tajným hlasovaním 357 hlasmi proti 54 hlasom proposíciu prijala.

V zasadnutí senátu 21. mája popoludní o 4 hodine návrh vlády na opovedanie vojny Rakúsko-Uhorskej monarchii senátori prijali s hlučnými výkrikami: Nech žije vojna!

Požiadavky Talianska.

Dľa kopenhágskeho telegramu berlinského časopisu «Berliner Zeitung am Mittag» bývalý taliansky finančný minister Luzzati rímskemu zpravodajcovi časopisu «National Tidende» sdelil požiadavky Talianska voči Rakúsko-Uhorsku. Tieto požiadavky sú nasledovné:

Okamžité obsadenie celého Trentina a Itrie, s Triestom, Pólou a Fiume, jako i s viac adriatickými ostrovami:

prepustenie námorníckych staníc na dalmatinských brehoch;

zrieknutie sa bezprostredného alebo prostredného zamiešania sa do záležitostí Srbska;

zrieknutie sa proti záujmom Talianska smerujúcej balkánskej politiky;

slobodná ruka Talianska tým cieľom, aby na východnej čiastke Stredozemného mora svoje záujmy proti Turecku spolu s mocnosťami trojitej dohody obránilo;

konečne slodobná ruka ku budúcemu kongressu pokoja, kde si Taliansko podržuje právo podporovať záležitosť Srbska a Belgicka.

Prípravy Talianska ku vojne.

Chiasso, 21. mája. Už 17. t. m. na všetky listovné a poštovné zásielky z Talianska zariadili vojenské kontrolné stanice. Talianska pošta hneď na druhý deň zastavila ďalej odosielanie z cudzozemska príšlých a do cudzozemska poslaných zavretých listov.

Lugano, 21. mája. Od 16. mája ani jedna jediná loď talianskej obchodnej flotty neopúšťa talianske prístavy. Talianske loďné spoločnosti na rozkaz vlády z talianskych prístavov prestaly voziť osoby a náklad. Genuu pred neutrálnou plavbou zase zatvorili.

Taliansko oznámilo vystúpenie z troj spolku.

Talianske vláda 4. mája Rakúsko-Uhorskej monarchii zvláštnou nótu oznámila vystúpenie z troj spolku. Na túto nótu Rakúsko-Uhorský minister zahraničia Štefan Burian, talianskému valyslancovi Avarna-vi doručil odpoveď s tým osvedčením, že Rakúsko-Uhorská monarchia vystúpenie Talianska z troj spolku v známosť vziať nemôže, bo uzavretá smluva medzi tromi veľmocami vyprší len 8. júla 1920. a vystúpenie oznámené má byť jedným rokom pred vypršaním suluvy.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Naše čaty vťahly do Sambora.

Úradná zpráva, vydaná 16. mája.

V Ruskom Poľsku spojenecké vojenské sily prenasledujú nepriateľa južne od Dolnej Pilice. Vrchovatý kraj kielecký po horný tok Kamienny očistili sme od nepriateľa a pozdĺž Vistuly pokročili sme napred po výšiny od Klimentowa severne ležiace. Na čiare Rudnik—Przemysl—San ruské zadné oporné čaty zahnali sme zo západného brehu rieky, pričom padlo nám do rúk mnoho zajatcov.

Z Lesných Karpátov valiace sa vojenské sbory pokračujú v napredovaní. V okolí výšiny Magiera včera rezprášili sme silný zadný oporný sbor Rusov, pri čom ukoristili sme 7 kanónov, 11 strojových pušiek a do rúk nám padlo viac než tisíc ruských zajatcov.

Naše čaty predpoludním s vojenskou hudbou a za radostných ovácií obyvateľstva vťahly do Sambora.

V Juhovýchodnej Haliči, severne od Kolomey, odrazili sme novší ruský útok a od nepriateľa zaujali sme jeden oporný bod. Pozdĺž Prutha dolu po hranicu, pomerne panuje ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Prekročili sme rieku San. — Naše čaty zaujaly Drohobič. — 5100 zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 17. mája.

Pomerne ku vzteklým bojom posledných dvoch týždňov, posledný deň vôbec na celej čiare bojišťa minul sa bez významnejšej udalosti. Pokračovanie v napredovaní čiat získalo nového priestoru. Jednotlivé čiastky, smerom ku Hornému Dnjestru, napredujúci stĺpov, zaujaly aj Drohobič, zajaly znovu 5100 ruských vojakov a ukoristily 8 strojových pušiek.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Boje v Bukovine.

Bukarešt, 17. mája. Dľa zprávy novín «Univerzul»: V severnej čiastke Bukoviny ďalej trvajú prudké boje. Rusi vrhli do ohňa všetky ich sily, ktoré mali napohotovote. Ich útočenie ale bolo daromné, nevedlo ku cieľu, bo rakúsko-uhorské čaty do akcie postavily aj ich výborne účinkujúce delostrelectvo a jedno za druhým ohlušily paľbu nepriateľa. Pri Bojane vedú tiež ostrý boj.

Jaslovskí zajatci.

Krakov, 17. mája. Noviny «Nova Reforma» sdeľujú z Nového Sandecu: *Sem dovezli 6700 nových ruských zajatcov.* Do zajatia padli pri Jaslove, keď z Rzesova na vlaku viezli sa na pomoc jaslovským ruským čatám. Medzi časom totiž jaslovské ruské čaty byly rozprášené a do Jaslova dovezenú pomoc zajaly rakúsko-uhorské čaty.

174 tisíc zajatcov, 128 kanónov, 368 strojových pušiek.

Úradná zpráva, vydaná 18. mája.

Spojenecké čaty po rozhorčených bojoch na viac miestach rieky San vynútily priechod a na východnom brehu rieky utvorily pevné posície. Ruské protiútoky všade krvave odbily a nepriateľa zahnali východným smerom.

Pozdĺž Horného Dnjestru stoja prudké boje.

Na čiare Pruthu nielo významnejšej udalosti. Jednotlivé od Kolomey na sever proti nám namierené ruské útoky zdarne sme odrazili.

Počet v prvej polovici mája odovzdaných zajatcov poriastol na stoštyriasademdesiat tisíc. K tomu treba pripočítať stoosemadvadsať kanónov a tristoosemšesťdesiat strojových pušiek.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ustavičné porážky Rusov.

Úradná zpráva vydaná 19. mája.

Spojenecké čaty, ktoré postúpily na juhovýchodný breh Sanu, včera veľké ruské válečné sily, ktoré od Jaroslavy na severovýchod cúvajúc, postavily sa proti nám, zahnali za Lubačovku. Sienievu sme zaujaly, priechod cez San aj tam sme vynútili a medzi tým zajali sme 7000 Rusov a ukoristili sme 8 kanónov. Protiútoky, o ktoré nepriateľ pokúsil sa v ranných hodinách, krvave sme odbili.

Na hornej časti Dnjestru a na okolí Stryju boje trvajú ďalej. Naše útočiace stĺpy od Sambora na sever útokom zaujaly viac vrchovatých posícií Rusov, taktiež viac obcí, ktoré nepriateľ húževnate bránil.

Na čiare Prutha nestalo sa žiadnej významnejšej udalosti.

V Ruskom Poľsku na vrškovatom okolí Kielcov bojujeme.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novšie úspechy spojených čiat.

Úradná zpráva vydaná 20. mája.

Od Jaroslavy na východ a pri Sieniave silné ruské útoky *za ťažkých strát nepriateľa sme odbili*. Spojenecké čaty na východ a na juhovýchod získaly priestor.

V bojoch pozdĺž horného Dnjestra zajali sme ďalších 5600 Rusov. Od Sambora na sever a na jednom odseku *Rusov vybili sme z ich hlavnej obrannej pozície* a od Mosčiska na 10 kilometrov v juhozápadnom smere jednu obec útokom sme zaujali.

Na čiare Prutha polohovanie je nezmenené. Od Kolomei na sever jedným našim krátkym protiútokom 1400 válečných zajatcov sa nám dostalo do rúk.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu

Nemecko-ruská vojna.**Zdarné prenasledovanie ruských čiat.**

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišťa proti Rusom, 15. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na priestore ľahacúcom sa od Dolnej Pilice po Vislu, spojenecké čaty sú za pätami ďalej cúvajúcim Rusom. Pri Sane jaroslavské pozície včera útokom sme zaujali. Čaty generála Marwitza spolu s rakúsko-uhorskou armádou, do sväzku ktorej patria, prišli na okolie Dobromila. Aj ďalej na juh neprestajne pokračujeme v prenasledovaní. Spojenecké čaty miestami obsadili východy pohoria.

Dľa úradnej zprávy nemeckého hlavného stánu o udalostach juhovýchodného bojišťa proti Rusom vydanéj 16. mája:

Medzi Pilicou a Hornou Vislou, jako i na fronte Sambor—Stryj—Stanislau spojenecké armády ďalej postupujú napred. Pozdĺž dolného toku rieky San, od Przemyslu nadol, nepriateľ vyvinuje odpor.

Nemecké úradné zprávy z východného bojišťa.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na východnom bojišti 15. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Po malom pominuteľnom zdare nepriateľa, ktorý nás stál tri kanóny, napredovanie veľkých ruských síl sme pristavili. Ku dolnej Dubisse namerané nepriateľské útoky sa zmarily. Nepriateľ teraz už aj na území od Njemena na juh ležiacom, rýchle koncentroval pošily. S týmito ešte nestojíme v bojovnom potyku. Pri Kalvarji a pri Augustove *nepriateľské útoky sme odbili*.

O udalostach na východnom bojišti hlavný válečný stán nemecký 16. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na okolí Šavli jedno napredovanie Rusov veľmi ľahko sme odbili. Tu v posledných dňoch zajali sme vyše 1500 Rusov. Pozdĺž Dubissy od Ugiany na severozápad jedna naša menšia čata musela vyhnúť veľkým ruským silám. Táto naša čata utratila dva kanóny. Ďalej na juh, pri Eiragole Rusov sme odbili; 120 z nich

sme zajali. Od Augustova na sever a na juh, na pravom a ľavom brehu Omuleva silné nočné útoky Rusov pri veľkých ich ztratách sa zmarily. Tu 245 ruských zajatcov ostalo nám v rukách.

Reterirovanie Rusov.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú:

Vždy zrejmejšie vysvitá, že ruskú válečnú silu v bitkách pri Gorliciach a Tarnove, v ktorých armáda Radku Dimitrieva utrpela porážku, stihol ťažký úder. Porážka, ktorú Rusi utrpeli v západnej Haliči, natolko poklátala celý ruský front, že rozkaz, v ktorom veľkoknieža Nikojaj Nikolajevič nariadil vyvinutie odporu na západnom brehu Sanu, nebolo možno previesť. Následky porážky sa ukazujú vždy na širšom území. Spojenecké čaty obsadili Rudnik, Ležajsk a Jaroslavu. Ľavý breh Sanu od Rudnika na hor na celej čiare je úplne očištený od Rusov. Rusi sa držia len v uhle Sanu, medzi Sanom a Vislou. V Ruskom Poľsku naše čaty od Visly na sever a od Nidy a Pilice na východ, nezadržateľne napredujú a už prišli po Kamienu, od Kielcov na sever a od Lysej Gory na severovýchod. Naše a nemecké čaty stoja už pred Przemyslom a zaujali vrch Magiera a Sambor. V juhovýchodnej Haliči prudký boj pri Kolo-mey trvá ďalej. Pri Černovicich je tieho.

Pokračovanie v napredovaní proti Rusom.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišťa proti Rusom, 17. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Medzi Pilicou a Hornou Vislou, jako aj na čiare Sambor—Stryj—Stanislava pokračujeme v napredovaní.

Pri Jaroslave a od tejto na sever na viac miestach *podarilo sa nám prekročiť rieku San*.

O Przemysl bitka trvá.

O udalostach východného bojišťa proti Rusom, nemecký hlavný stán válečný 17. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Dubisse na okolí Eiragole a Čekisky, ako aj od Njemena na juh, pri Mariampole Ludvinove nepriateľské útoky sme odrazili. Medzi Rusmi, ktorých sme pri Šavli zajali, našli sme aj rekrútov ročníka 1916. ktorí len štyri týždne boli cvičení.

Ďalšie zdary proti Rusom.

O udalostach juhovýchodného bojišťa proti Rusom nemecký hlavný válečný stán 18. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Przemyslu na sever na území, ktoré sa začína od Jaroslavy na juh a siaha až po vtok rieky Vysloky do Sanu, nemecké a rakúsko-uhorské čaty vynútily priechod cez rieku San. Nepriateľ tu ufahuje sa ďalej na východ. Medzi Pilicou a Hornou Vislou (pri Ilze a Larove) ďalej od Przemyslu na juhovýchod, ako aj na okolí Stryju od včera sú väčšie boje.

Udalosti východného bojišťa proti Rusom, nemecký hlavný válečný stán 18. mája úradne oznámil nasledovne:

Vojenské siroty v detskej útulni.

Pri Dusisse na okolí Eiragole zas sme odrazili silné nepriateľské útoky. Naše čaty proti ruským silám od Njemena južne napred potisknutým vôbec v smere Gryskolendy, Syntovfy, Saki pohly sa k útoku. Bitka ešte trvá: včera sme zajali 1700 Rusov. Od Vysokej na sever naša jazda odrazila nepriateľskú jazdu. Ruské útoky, urobené proti Mariampolu, sa zmarily.

Nemecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišťa proti Rusom 19. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Rusi včera protiútokom pokúsili sa pristaviť ďalšie napredovanie našich čiat, ktoré postúpily napred cez San (od Przemyslu na sever). Všetky tieto útoky, za ťažkých ztrát nepriateľa sa zmarily. Jedna z Hannoveranov a Oldenburgčanov pozostávajúca divisia v posledné dva dni v bojoch svedených o priechod cez San zajala 7000 Rusov a ukoristila 4 kanóny, ako aj 28 strojových pušiek.

Medzi Pilicou a horným tokom Visly, taktiež od Przemyslu na juhovýchod bitka trvá ďalej.

O udalostach východného bojišťa proti Rusom, hlavný válečný stán nemecký 19. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Z čiar Shagori—Frauenburg včera pustily sa do boja silné nepriateľské sily. Od Njemen na sever a na juh bitka trvá ďalej.

Nemecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na

juhovýchodnom bojišti 20. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Przemyslu na sever naše čaty, ktoré prešly cez riekú San, včera popoludní Rusi zúfalými útokami znova napadli. Nepriateľa všade s veľmi značnými jeho ztratami sme odbili. Dnes rano na jednom krídle začali sme útočiť a útokom sme zaujali pozície nepriateľa. Nepriateľ dal sa na útek.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na východnom bojišti 20. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

S väčšími, z čiar Shagori—Frauenburg oznámenými nepriateľskými silami dosiaľ sme sa ešte nesrazili.

Pozdĺž Dubissy útoky Rusov sme odbili. 900 válečných zajatcov ostalo nám v rukách.

Včera útočili sme od Podubiša na sever, zaujali sme výšinu č. 105. a zajali sme ďalších 500 Rusov.

Od Njemena na juh napredujúce ruské sily pri Gryškabude—Sintowty—Saki úplne sme zbili. Zbytky nepriateľa ušly na východ do hôr. Menšie oddelenia ešte držia Sutki. Krvavé ztraty Rusov byly veľmi ťažké, preto počet válečných zajatcov činí len 2200 hláv, ďalej ukoristili sme štyri strojové pušky.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Uspechy nemeckých čiat.

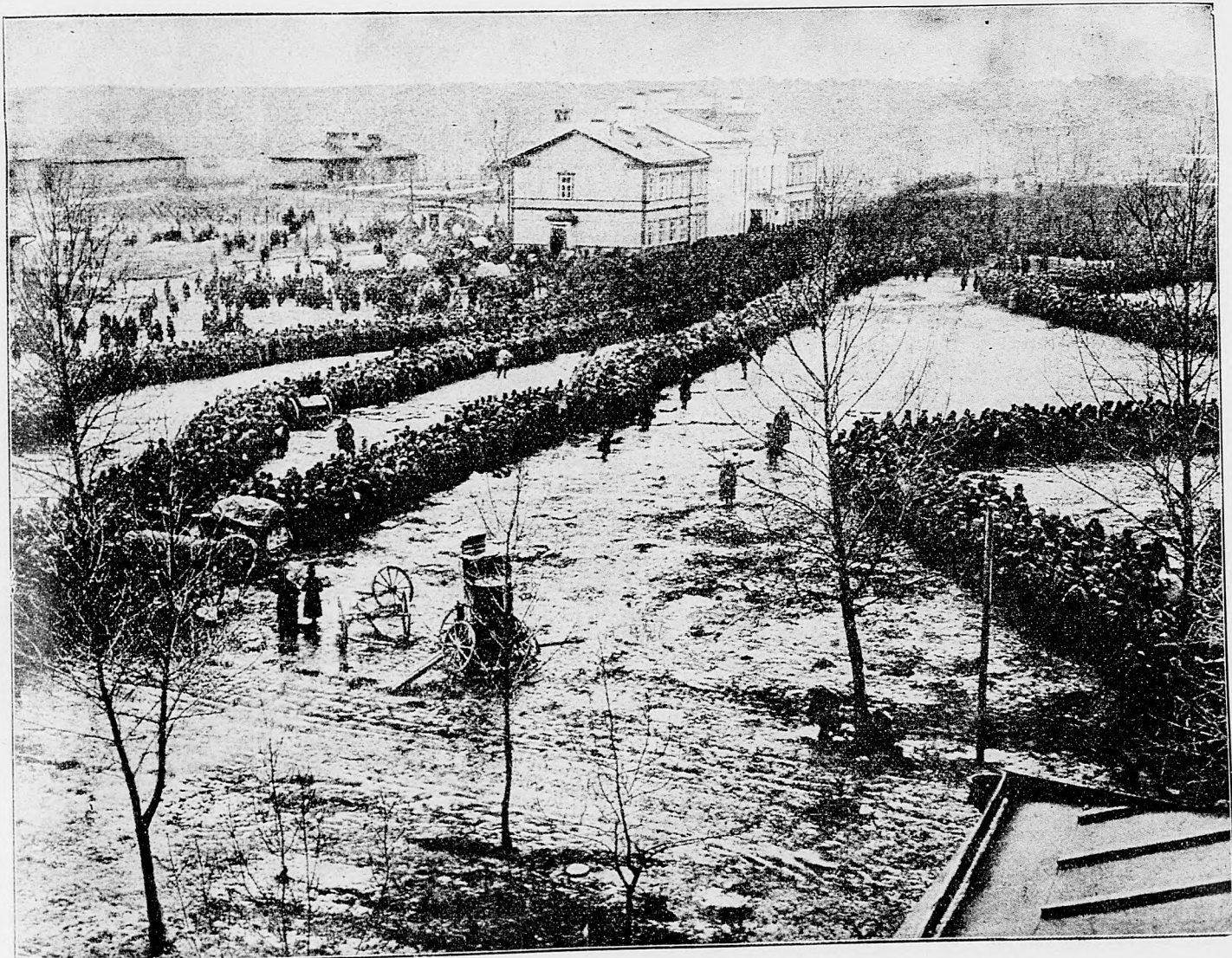
Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 15. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Steenstraate vedľa ypernského kanála jeden nočný útok nepriateľa sme odrazili. Pri ceste St. Julien—Ypern pokračovali sme v našich útočeniach a postúpili sme napred. Traja anglickí dôstojníci so 60 chlapmi a s jednou strojovou puškou ostali nám v rukách. Počet od 22. apríla pri Yperne zajatých neranených válečných zajatcov vzrástol na 110 dôstojníkov a na 5450 chlapov; ku týmto patrí ešte 500 ranených zajatcov. Od Lille na juhovýchod včera sa tiež vyvinuly prudké delostrelecké boje. Nepriateľská pechota tu neútočila proti nám. Na výšine Loretto najviac nepriateľských pokusov o útok sme potlačili. Od frontu výšiny na sever jeden útok prišiel a žpo naše zákopy, ale sme ho za ťažkej ztraty nepriateľa odbili. Pri vyprázdnení Carency a západnej čiastky Ablainu — ako sme teraz ustálili — utratili sme jeden poľný kanón, ktorý bol postavený na našej prednej čiare, jako i so pár výpomocných prístrojov na hádzanie mín. Mimo toho do rúk nepriateľa znova sa späť dostalo päť predošle ukoristených francúzskych diel a síce tri menšie revolverové kanóny a dva mažiare, ktoré slúžily na hádzanie mín. Od Arrasa na sever polozenie vo všeobecnosti ostalo tiché. Od Ailly na

juh, od rieky Maas na východ zaujali sme so pár nepriateľských zákop, medzičím zajali sme 52 ranených a 166 neranených Francúzov, medzi nimi veliteľa jedného bataillona. Tri útoky nepriateľa urobené proti našej pozícii nachodiacej sa pri ceste medzi Essey a Flirey sme odrazili. V Bois de Prétre nad ranom, keď sa brieždilo, s našim napredovaním vzali sme do svojej moci jednu nepriateľskú zákopu a pri tejto príležitosti so pár ľudí sme zajali.

Dľa úradnej zprávy nemeckého hlavného stánu válečného vydanej 16. mája :

Od Yperna na sever černošské voje od včera odpoľudnia bez každého ohľadu na svoje ztraty napádajú naše pozície pri Steenstraate a Het Sase od kanála na západ. Pri Het Sase všetky útoky sme odrazili. Pri Steenstraate bitka ešte stojí. Od Lille na juhozápad Angličania po silnej delostreleckej príprave proti našim pozíciám od Neuve Chapelle na juh pechotou útočili, ale útok na najviac miestach sme už odbili. Na jednotlivých miestach ešte bojujeme. Ďalej na juh na oboch stranách temena vršku Loretto a pri Souchez, ako aj od Arrasu na sever pri Neuville zopakované útoky Francúzov v našej palbe sa ztroskotaly. Zvlášte

Tisíce ruských zajatcov z haličského bojišta.

veľké ztraty utrpeli Francúzi na vršku Loretto, ako aj pri Souchez a Neuville.

Od Argonnskej hory na západ večer útokom od Ville sur Tourba na sever zaujali sme jeden 600 metrov dlhý a 200 metrov hlboký pevný francúzsky oporný bod a sme ho aj podržali voči trom nočným útokom, ktoré nepriateľovi zapríčinili veľmi veľkú ztratu. Mnoho válečného materiálu a 60 zajatcov sa nám dostalo do rúk. Medzi riekami Mosel a Maas na celom fronte bol živý delostrelecký boj. K bojom pechoty prišlo len na západnom kraji Bois de Prêtre, kde sa boj ešte neskončil.

*

Verne nášmu zvyku, ktorý sledujeme pri francúzskych útokoch veľkých rozmerov, v nasledovnom podávame osnovu francúzskeho rozkazu poťahujúceho sa na offensívu, ktorá sa vedie od Arrasu na sever :

Po deväťmesačnej vojne, z ktorej sedem mesiacov trávili sme v zákopách, už nastal čas ku konečnému napnutiu síl, aby sme nepriateľské fronty prelomili a — v nádeji ešte lepšieho — Nemcov predbežne z domajšej zeme zahnali. Okamih je prajný. Nikdy nebola armáda silnejšia a nikdy ju velebnejší duch neodúševňoval. Nepriateľ po svojich prudších útokoch prvých mesiacov teraz sa obmedzuje na obranu svojho východného a západného frontu, kdežto neutrálne národy na to čakajú, aby vydobijúc zdar, dali sme im znak ku prepadnutiu. Nepriateľ, tak sa zdá, má len niekoľko vojenských divízií. My sme štyrikrát silnejší a máme strašné delostrelectvo, akého na bojišti ešte nebolo. Dnes neni už reči o menšom podujatí, nie o tom, aby sme zaujali jednu streleckú zákopu. O tom je reč, aby sme nepriateľa porazili. Preto útočíme s najväčšou prudkosťou a prenasledujeme s neporovnateľne húževnatou rozhorčenosťou nestarajúc sa o unavenosť, hlad, smäd a utrpenie. Nič sme nedocielili, keď nepriateľa konečne neporazíme. Nech je teda presvedčený každý dôstojník, poddôstojník a každý vojak o tom, že vlast počnúc od toho okamženia, keď odznie rozkaz k útoku, po konečný zdar každú smelosť, napnutie každej sily a každú obeť vyžaduje od nás.

Kommandujúci generál 33. armádneho sboru

Pétain, vl. r.

Zvlášte zaujímavá je tá časť rozkazu, ktorá hovorí o nemeckej defenzíve východného frontu.

Najvyššia správa armády.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 17. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Severne od Yperna od kanála na západ pri Steenstraate a Het Sase našich napred potisknutých posícií sme sa vzdali a naše tam stojace slabé sily stiahli sme do našich hlavných posícií ležiacich na východnom brehu kanála, aby sme vyhli ztratám, ktoré by mohli

nastať pre silnú nepriateľskú delostreleckú palbu. Od Neuve-Chapelle na juh Angličania ešte držia jednotlivé časte našej najprednejšej zákopy, ktoré sú od predvčerajších bojov v ich rukách. Bitka tu ešte stojí. Od Arrasa na sever pri Ablain a Neuville francúzske útoky za ťažkých ztrát nepriateľa sme odrazili. Pri Ailly a v Bois de Prêtre vyvinuly sa nepatrnejšie boje pechoty.

Naše vzducholode na válečné prístavy Dover a Calais urobily zdarné útoky.

Občianske obyvatelstvo Dünkirchena ušlo.

Parížsky «Journal» prináša zprávu jedného očitého svedka o bombardovaní Dünkirchena (Dunkerque.) Občianske obyvatelstvo už počas prvého bombardovania začalo utekať a do minulej soboty 80 percentov obyvateľstva opustilo mesto.

Odrazené anglické a francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 18. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od Yperna na sever pri kanáli na okolí Steenstraate a Het Sas včera bolo ticho. Na východnom brehu kanála od Boesinghe na juhovýchod na jednotlivých miestach strhly sa bitky, ktoré ešte trvajú. Od Neuve-Chapelle na juh Angličania včera a dnes v noci marne sa usilovali získať ďalší priestor. Všetky ich útoky, zapríčiac nepriateľovi silné ztraty, sme odrazili. Obnovené francúzske útoky okolo vršku Loretto pri Ablaine a od Souvhez na západ sa zmarily ; 170 zajatcov nám ostalo v rukách, pri Ailly útok pechoty sa zmaril. Jedno napredovanie Francúzov v Bois de Prêtre v našej palbe od boku sa ztroskotalo.

Boje okolo Yperna.

Rotterdam, 19. mája. V smere Yperna prudká bitka trvá ďalej. Vo dne v noci trvajúca kanonáda je čo diaľ tým prudšia.

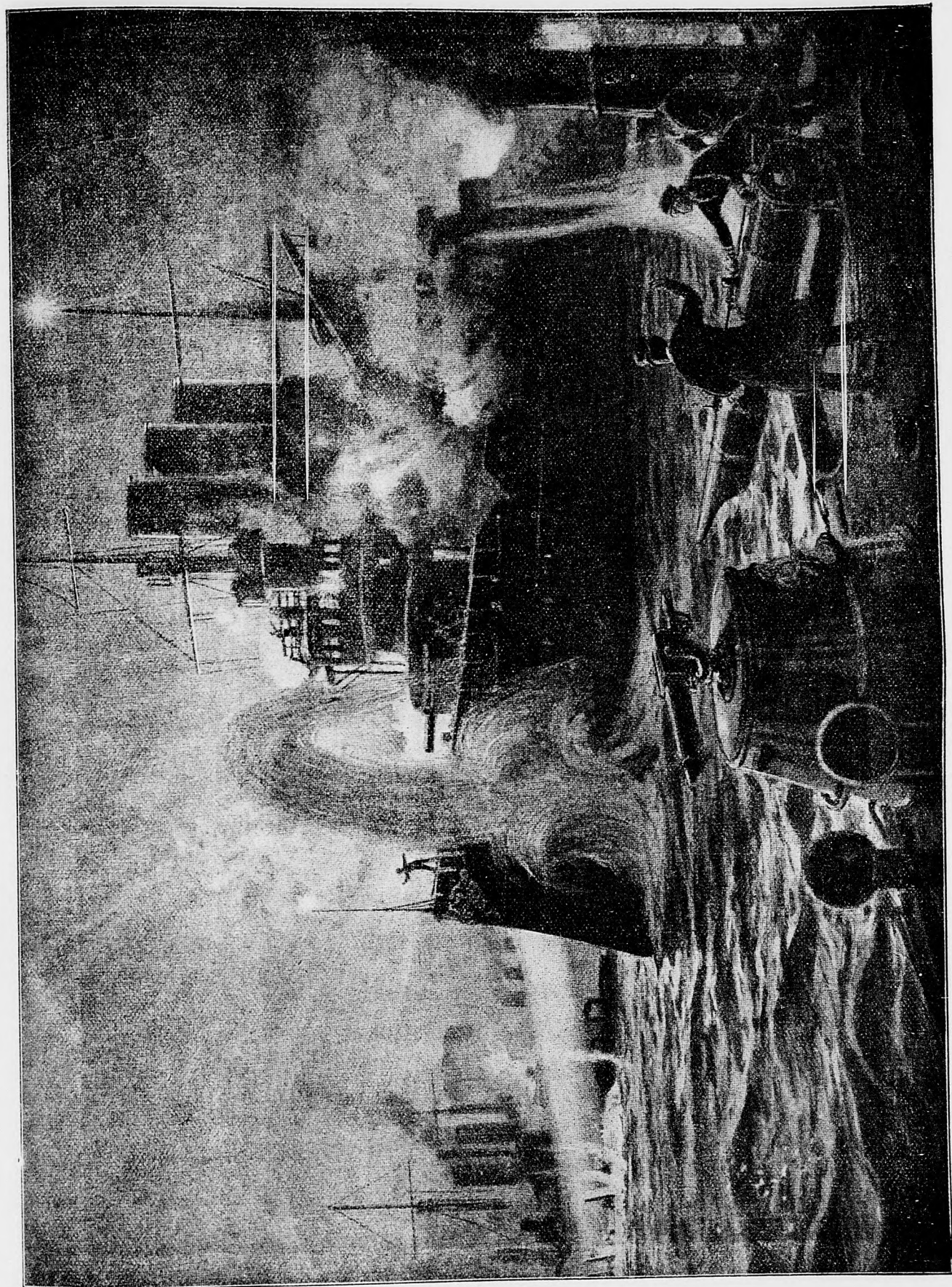
Zeppelinovská vzducholod' nad Calaisom.

Parížska Havasova agencia oznamuje z Calaisu : Jedna nemecká vzducholod', ktorá prišla od mora, v noci so 17. na 18. mája zjavila sa nad Calaisom a na viac predmiest hodila bomby. Dve deti zomrely, jedna žena bola ranená. Hmotná škoda je nepatrná.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach na západnom bojišti 19. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od Yperna na sever na východnom brehu kanála boje sa pre nás prajne skončily. Od Neuve Chapelle na juh Angličania po silnej delostreleckej palbe na jednotlivých miestach začali nové útoky, ktoré sme všade odrazili. Na vršku Loretto zaujali sme niekoľko nepriateľských zákop a medzitým ukoristili sme dve strojové

Anglický obrnený križiak «Goliath» v Dardanellách torpédom ponorený.

pušky. Proti južnej časti Neuville urobený silný francúzsky útok za veľmi ťažkých ztrát nepriateľa v našej palbe sa rozpadol. V Bois de Prêtre Francúzi o polnoci pokúsili sa napred postúpiť, ale palba nášho delostrelectva ich pristavila.

Bombardovanie Dünkirchena.

Berlin, 20. mája. Časopis «Tägliche Rundschau» o novšom bombardovaní Dünkirchena sdeľuje nasledovné: Viac gúľ trafilo vojenské nádražie, kde práve vtedy stál jeden z Calaisu došlý vojenský vlak. Celý vlak vyletel do povetria. Pozdejšie štyri granáty padly do jednej kasárne, kde práve vtedy tisíc vojakov obedovalo. Najviac z nich údajne zomrelo. Dva granáty trafily vojenskú nemocnicu, ktorú úplne spustošily. Vojenské nádražie je takmer celkom zničené. Po prvom bombardovaní 42.000 obyvateľov opustilo mesto, pozdejšie ešte 20.000 obyvateľov išlo za nimi, tak že v Dünkirchene ostalo len asi 4—5000 občanov.

Odbité francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 20. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Vo Flandrii a v severovýchodnej časti Francúzska večera mračné, hmlisté počasie prekážalo válečné operácie.

Na výšine Loretto sme trochu postúpili napred.

Pri Ablaine nočné napredovanie nepriateľa v bodákovom boji sme odbili.

Medzi riekami Maas a Mosel delostrelecký boj bol zvlášte prudký. Východným smerom Francúzi od Ailly na východ v širokom fronte útočili. Útoky, zčasti rozhorčeným ručným bojom, všade sme odbili.

Zeppelinovské vzducholode nad Calaisom.

«Petit Parisien» oznamuje, že v noci zo 16. na 17. mája nie jedna, lež tri Zeppelinovské vzducholode preletely ponad Calais. Prvá vzducholode o 1. hodine blížila sa k mestu, druhá o hodinu pozdejšie. Pri oboch príležitostiach naskutku dali poplašný signál a z kanónov pálili na vzducholode. Dalo sa vidieť, jako vybuchli šrapneli v bezprostrednej blízkosti svetlometmi jasne osvietených vzducholodí. Na úsvite o 3. hodine znova trúbili na poplach. Za zory úsvite nad morom bolo pozorovať obrisy tretej Zeppelinovskej vzducholode, ktorá sa však pre palbu kanónov nemohla sblížiť k mestu.

Vládna kríza v Anglicku.

Londýnsky časopis «Pal Mall Gazette» v osobitom vydaní oznamuje, že zadakovanie prvého lorda admirality Fishera prijali. Asquithova vláda odstúpi a Asquith utvorí novú liberálno-konzervatívnu koaličnú vládu, do ktorej by vstúpili aj vodcovia robotníkov.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 17. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na dardanellskom fronte večera nestala sa žiadna významná udalosť. Nepriateľské stránky len slabo strieľaly z kanónov a z pušiek. Turecké batterie porúchaly jednu menšiu dopravnú loď. Čaty tureckého ľavého krídla od odseku Sed il Bahr na juh zpätzaujaly jednu výšinu, ktorá na 200 metrov stála pred tureckými posíciami. Pri Šaršpale od Mekri na západ večera jedon francúzsky križiak vysadil na breh 60 vojakov na pobreží od Smyrny na juh ležiacom. Na breh vysadení vojaci však následkom palby tureckej pohraničnej stráže dali sa na útek. Druhý križiak pri Sofate, od Feniky na západ asi sto vojakov vysadil na breh. Turecké čaty odohrnaly nepriateľa, ktorý utratil 10 mŕtvých a ranených. V noci z 15. na 16. mája dve nepriateľské válečné lode, ktoré pred pevnosťami Smyrny križovali, boly prinútené sa utiahnuť, keďže jednu z nich palba tureckých batterií porúchala. Na ostatných bojišťa významnej udalosti sa nestalo.

V Dardanellách utonuly dva anglické križiaky.

Z Athén oznamujú: Dľa zprávy mytilenského prefekta v sobotu dva anglické pancierové križiaky v Dardanellách nabehly na minú a spolu s mužstvom utonuly.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 18. mája vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na dardanellskom fronte na suchej zemi nič sa nezmenilo.

Nepriateľské válečné lode z ďaleka strieľaly na naše pri vchode do Dardanell umiestnené batterie. Jeden náš náboj trafil pancierový križiak «Albion». Naši vetroplavci zdarne lietali nad Sed il Bahrom.

Na ostatných frontoch významnej zmeny sa nestalo.

V Mramorovom mori potopená anglická podmorská loď.

Anglická admirality potvrdzuje o potopení podmorskej lode «A. E. 2.» znejúci chýr. Z troch dôstojníkov a 29 hláv mužstva všetci traja dôstojníci a 17 matrózov dostalo sa do tureckého zajatia.

Vojna na mori.

Nemecká úradná zpráva o potopení Lusitanie.

Z Berlina úradne oznamujú: Zo zprávy podmorskej lode, ktorá «Lusitaniu» potopila, vysvitá nasledovný stav vecí: Podmorská loď parník Lusitania, na ktorom nebolo zástavy, 7. mája popoludní o 2. hodine 20 minútach zbadala na južnom pobreží Irska v

peknom, jasnom čase. Popoludní o 3. hodine 10 minútach vystrelila torpeda na Lusitaniu, ktorú na pravom boku, vo výške veliteľského mostíka trafila. Za výbuchom torpeda bezprostredne nasledoval ďalší výbuch, ktorý mal mimoriadne silný účinok. Loď sa rýchle zvrtila na pravý bok a začala tonúť. Druhý výbuch treba privlastňovať zapáleniu sa zásob streliva, ktoré bolo na lodi.

von Behncke,
námestník šéfa generálneho námorníckeho štábu.

Na Atlantickom oceáne a na Stredozemnom mori križujú nemecké podmorské lode.

Z Genfu oznamujú: Parížsky «Temps» oznamuje, že francúzske lodné spoločnosti obávajú sa, že nemecké podmorské lode shromaždily sa na Atlantickom oceáne a číhajú na parolod «Transsylvania». Táto okolnosť vysvetľuje, že na calaiskom kanáli nemecké podmorské lode v poslednom čase neútočili.

Z Athén oznamujú: Tunajší anglický vyslanec od veliteľa Dardanely dobijajúcej anglickej flotty dostal zprávu, že na Stredozemnom mori križujú nemecké podmorské lode.

Dľa zpráv časopisov na okolí Cap d' Oro pri ostrove Embova zbadali nemeckú podmorskú loď.

Zastavenie plavby medzi Škandináviou a Anglickom.

Kopenhásky časopis «Politiken» oznamuje, že škandinávské paroplavebné spoločnosti následkom potopenia Lusitanie zastavily všetku osobnú premávku ku anglickým prístavom.

Naše podmorské lode na Stredozemnom mori.

Lugano, 20. mája. «Corriere della Sera» oznamuje zo Syrakúz: Ponevác oznámili, že na Stredozemnom mori zjavily sa rakúsko-uhorské podmorské lode, od niekoľko dní flotta francúzskych torpedových lodí na Stredozemnom mori hľadá rakúsko-uhorské podmorské lode. V sobotu dva francúzske torpedoborce za niekoľko hodín meškaly v prístave Augusta.

Lugano, 20. mája. «Corriere della Sera» oznamuje z Athén: Parník «Turin» v úžine Otranto stretol sa s podmorskou lodou neznámej národnosti, ktorá parníku «Turin» svetelnými signálmi rozkázala, aby postál. Parník naskutku postál a podmorská loď z diaľky 300 metrov žiadala sdelenie národnosti a cieľ plávania parníka, potom ho pokojne pustila ďalej.

Lugano, 20. mája. Zo Syrakúz oznamujú, že v maltanskom kanále, na 30 míľ od ostrova, videli rakúsko-uhorskú podmorskú loď.

Dostrieľaný parník.

Londýn, 20. mája. Parník «Drumree», ktorý v utorok odplával z Barry, dostrieľali torpedom. Mužstvo parníka zachránili.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Ako stojíme?

Napísal: **Karol Huszár**, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

Už od desať mesiacov stojíme v krvavých bojoch. V živote obyvateľov Uhorska najosudnejšia doba behom tisíc rokov je týchto desať mesiacov. Naši nepriatelia sa nazdávali, že za pol roka zničia naše vojsko a medzi sebou rozdelia krajinu Franca Jozefa. Ruská presila, ako parný valec, pustila sa proti našej monarchii. Zavedení, najatí ľudia aj na juhu uvalili na nás hrúzy vojny. Nesmierne množstvo ľudí shltly hroby na bojištách. Poriastol počet sirot hrdinov a v smútočnom rúchu vdov, ktorých manžel stal sa obetou obrany vlasti. Neslýchane mnoho trpeli vojaci na bojištách. V treskúcej zime svedené bitky v Karpátoch, patria medzi najhroznejšie udalosti sveta. Doma zarovnak trpký život zapríčiňuje vojna. Vzdor toho ale naši domobranci s ovenčenými zástavami a s oduševneným spevom tiahnu na bojište.

Kráľ, arcikniežatá, hlavní velitelia, dôstojníci, velitelia nepriateľských vojov, ruskí zajatci, noviny neutrálnych štátov nevedia dosť prena-chváliť bojovnú výtečnosť a vojenské cnosti ľudu Uhorska. Náš ľud ale aj prítomne len to robí, čo robil v minulosti. *Na vyzvanie svojho kráľa, vojak Uhorska bráni svoju vlasť s mužskou odhodlanosťou.* Bohabojný, kráľa svojho hlbooko si vážia, svoju vlasť vrele milujúci ľud, ktorý v dobe pokoja udržiavateľom, krmitelom, pracovníkom je vlasti, v čas vojny dokázal, že je najpevejším stlpom Uhorska. Chlapi na bojištách, ženy v poľnej práci, starcovia a deti na mieste do vojny vťahnuvších, všetci presne plnia svoje povinnosti. A keď krajina potrebuje vojenskú požičku, po dedinách otvárajú sa truhly a škryne a ľud uspokojený haliere s oduševnením kladie na oltár vlasti.

Najviacej mrtvých a ranených, najviacej vyznačených hrdinov a najviacej vojakov na bojišti má náš dedinský ľud. V krvavých bojoch o obranu vlasti statne súčasťujú sa aj triedy mestského obyvateľstva, intelligencia, priemyselníci a robotníci, najväčšie obete ale do-náša ľud dedinský. Ten dedinský ľud, ktorý smerodajné kruhy v minulosti nevážily si do-statočne, ktorému posiaľ nedostávalo sa slušnej obrany zákonov, výdatnej podpory štátnej, ktorý

takmer živoril bez všetkého práva a zodpovednej výsluhy spravodlivosti.

Poučenia terajšej vojny bezpochyby každému otvorila oči a privedú ho ku tomu presvedčeniu, že celý náš ľud, našich malých hospodárov, priemyselné, fabričné a poľné robotníctvo napozatým viacej treba si vážiť, ako posiaľ. Nikto nesmie viac o nich hovoriť, že sú nezralí ku tomu, aby svojím hlasom vplývali na riešenie záležitostí krajinských, veď oni oslobodili krajinu od vonkajšieho nepriateľa. Títo obrancovia vlasti, tento hrdinský ľud zaslúži lepšieho osudu, viacej práva, blaženejšieho hmotného polohy. Zaslúži to za jeho krvavé obete. Zaslúži to za jeho hrdinstvo. Zvlášte ale zaslúži to za to, *bo bez posilnenia ľudu slabý je trón a slabá je aj krajina.*

Že kresťanskej ľudovej strany na úplne mravnom základe spočívajúca politika, v každom ohľade je správna, toho nepodvratné dôkazy vidno v terajšej svetovej vojne.

Na kresťansko-mravnom základe stojaca obrana, organizácia, osвета, výchova ľudu, na kresťansko-mravnom základe prevádzané spoludržanie ľudu je smerom budúcej politiky. Kresťanská ľudová strana už aj posiaľ vždy takúto politiku robila. Ľud teda úplne dôverovať môže v nej, tak ako aj kresťanská ľudová strana dôveruje v nezklatnej vernosti ľudu ku vyprobovanej jej zástave.

Táto otázka ale prítomne je otázkou budúcnosti.

Dnes zreteľ náš obrátiť treba na severné, južné a východné bojištia.

Z Haliče máme najlepšie chýry. Naše hrdinské čaty s nemeckými vernými spojencami, natoľko zbilý milliony spočítajúcu armádu Rusov, že prinútení boli o zlom-krk utekať a vypratať sa nielen zo Severného Uhorska, z haličského územia Karpátov, lež aj zo Strednej Haliče, kde sa pred mesiacmi boli usalašili. Pri tomto úteku naše čaty od 2. mája zajaly vyše dvestotisíc ruských vojakov aj s ich generálmi, ukoristily sto kanónov, tristo strojových pušiek a nesmiernu silu iného válečného vystrojenia. Utekajúcich Rusov naši hrdinskí vojaci horami-dolami hnali na čiare 180 kilometrov širokej do dialky vyše 130 kilometrov. Takého úteku vojska posiaľ ešte svet nevidel. Spojenecké voj

ská naše prekročily už riekou San a prítomne bijú Rusa severne od Przemyslu. Dľa chýrov z bojišťa medzi našimi čatami panuje veľká oduševnenosť, čím viac bijú Rusa naši vojaci, tým viacej sú bojachtivejší. Ztraty Rusa v zajatcoch sú hrozné, lež ešte hroznejšie sú ohľadom ranených a mrtvých, k tomu ešte chýba mu aj zbraň a munícia. Teda ešte len na krátky čas treba nám vytrvalosti a s Božou pomocou zcela zvíťazíme nad našim zlostným nepriateľom.

Na srbskej hranici panuje teraz pokoj. Aj tam máme bojachtivú hrdinskú armádu. Srbi ale nemajú chuti do vojny, bo len kedy-tedy ozývajú sa výstrely kanónov a pušiek.

V Taliansku ale povstal nám nový nepriateľ. Rakúsko-Uhorsko, Nemecko a Taliansko, ako stredné velmoci Európy, tvorily trojspolok. Keď sa začala svetová vojna, každý očakával, že sa Taliansko verne ku nám pripojí a s nami obráti sa proti srbským kráľovrahom a ich protektorom Angličanom a Francúzom. To sa ale nestalo. Taliansko hnusne zradilo trojspolok, ktorému ďakovať môže celé jeho jestvovanie. Freimaurerská vláda Talianska za chrbtom trojspolku paklovala a machlovala s freimaurerskou vládou francúzsskou a v talianskej komore 21. mája už aj uzavreli, že Rakúsko-Uhorsku opovedia vojnu. Rakúsko-Uhorsko, aby Taliansko do konca svetovej vojny ostalo neutrálne, ponúkalo mu južné územie Tyrolska s talianskym obyvateľstvom. Anglickými peniazmi ale zaslepení Taliani nepristali na naše statočné nabídnutie a pripojili sa ku kráľovrahom a ich protektorom. Máme teda o jedného nepriateľa viac! Hrdinské naše čaty ale ľahko zvíťazia aj nad Talianom, o ktorom celý svet vie, že ho vyprali v každej vojne, do ktorej sa pustil.

Ľud náš nech preto aj d'alej celú svoju dôveru skladá v Pánu Bohu, s hrdinskými armádami Rakúsko-Uhorska a Nemecka zvíťazíme nad našimi nepriateľmi, bo je s nami Pán Boh!

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Z válečného snemu krajiných vyslancov.

Snem krajiných vyslancov 17. mája vydržoval zasadnutie, v ktorom gróf Julius Andrássy ministerpredsedu interpelloval v záležitosti istého územia Rakúska, ktoré cieľom udržania neutrality, popustené má byť Taliansku.

Gróf Štefan Tisza, ministerpredseda, na interpelláciu hneď odpovedal a uznal, že aby Taliansko zadržané bolo v neutralite, cestou diplomacie ponuknuté mu bolo poistenie istého s ním susedného územia.

Snem v známost vzal odpoveď ministerpredsedu.

V zasadnutí 18. mája vydržovanom v podrobnostiach pojednávajúci a prijali zákonný návrh o kurialnom sudobníctve volieb krajiných vyslancov.

Zasadnutie vydržované 19. mája určené bolo ku predneseiu viacerých interpellácií, ktoré ale vystaly. Jedine z kresťanskej ľudovej strany Štefan Ra kovszky ministra obchodu vyzval, aby rodine ranených vojakov, keď cestuje ku návšteve ranených, na uh. štátnych železničiach povolené boly lacné železničné karty; Interpellant v mene kresťanskej strany žiadal tiež aj to, aby na urlaub pustení zotavujúci sa vojaci za ľavnú cenu domov cestovať mohli.

Minister obchodu sľúbil vyplnenie prednesených žiadostí.

Pochvala 71. pešieho pluku trenčín-skeho.

Žigmund Prey, veliteľ trenčín-skeho 71. spoločného pešieho pluku, správe stolice trenčín-skej minule poslal list nasledujúcej osnovy:

Vojenský tábor, 1. mája 1915.

Od môjho posledného listu uplynuly tri mesiace ťažkej, tvrdej práce, v ktorých sa od dôstojníkov a mužstva ohľadom vytrvalosti, postrádania a znášania útrap každého druhu ozaj mnoho vyžadovalo.

Ku zvláštnej radosi mi slúži, že môžem sdeliť, že naše statné mužstvo tak ako počas celej vojny, aj v týchto ťažkých dňoch v ňom skladané nádeje nezmarilo, lež hrdinsky a smele bojujúc získalo si uznanie a uspokojenie predstavených.

Keď aj územím a pomerami počasia neslýchane obťažané boje stály mnoho obetí, odmena a uznanie jeho veličenstva pre dôstojníkov a mužstvo ani tentokrát nevystaly a ja si dovoľujem na známost dať meno-slov pre zvláštnu hrdinskosť vyznačených príslušníkov pluku.

1. Dôstojníci.

Rád železnej koruny III. triedy s válečnou ozdobou obdržal: kapitán Gustáv Zsámbockréthy de Zsámbockréth.

Vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou dekoráciou dostali: pred nepriateľom padlý kapitán

Karol Focke, kapitáni Gustav Martinez, Ladislav Szelestey, Heinrich Bradamante, pred nepriateľom padlý kapitán Emanuel de Szokola, kapitáni Richard Macher, Karol Holub, pred nepriateľom padlý nadporučík Leo Kulcsycki, nadporučíci Gejza Nagy de Nyiri, Fridrich Intichar, poručík Franc Répássy, poručíci v rezerve Osvald Thomke, Arnold Lassmann, Alfred Schön.

Vojenskú záslužnú medailu vo vojne dostali: kapitán Jozef Pekár, nadporučíci Michal Kurdi, Jozef Bednár, Leo Haahs de Ehrenfeld, Udo Peters, Janko Milcic, Karol Weigl, poručík Ján Sojat, pred nepriateľom padlý poručík Hugo Morgenstern de Sashegy, nadporučík v rezerve Karol Scholze, poručíci v rezerve Ladislav Murdza, Karol Braun, dr. Jonas Beliczay.

Striebornú medailu hrdinstva I. triedy dostali: zástavník Karol Hanzlik, zástavníci v rezerve Izidor Hochfelder, Artur Hochstädter, Andrej Divéky, Anton Schüller, Rudolf Hilbert, Pavel Beliak.

2. Mužstvo.

Striebornú medailu hrdinstva I. triedy dostali štábny strážmajster Michal Hanny, cugsfírer tit. strážmajster Ján Dupčák, zdravotnícky poddôstojník cugsfírer tit. strážmajster Ján Popper, cugsfírer Andrej Zubek, Ján Fierthaler, Jozef Vasek, Andrej Tomaštik, Franc Dokupil, Jozef Szandanusz, Adolf Biel, Štefan Molnár, Viktor Kolibik, kapráli tit. cugsfírer Martin Cyrkal, Jozef Junasz, zdravotnícky poddôstojník kaprál tit. cugsfírer Jozef Patrik, kapráli Jozef Spirka, Ján Wiselka, Andrej Šimo, Štefan Straňovský, Vincenc Murčo, Michal Marček, jednoročný dobrovoľník kaprál Gašpar Marsina, frajter tit. kaprál Martin Mudrak, frajtri Martin Supovec, Pavel Jasso, Ján Halady, infanteristi Franc Drechsler, Dominik Bačgoň.

Striebornú medailu hrdinstva II. triedy dostali: kadet-ašpiranti Árpád Dettrich, Alexander Kohn, cugsfírer tit. strážmajster Ján Grbač, cugsfírer Pavel Vožatár, Gejza Zabožnik, Ignác Frint, Edvard Goldmann, Pavel Lichner, Desider Brozik, Adam Hofjerka, Štefan Sulhanek, kapráli Štefan Zafka, Štefan Varmusz, Ján Herkelj, Štefan Balas, Pavel Stetiar, Štefan Puckala, Rafael Merka, Pavel Tabaček, Alexander Košťál, jednoročný dobrovoľník kaprál dr. Rudolf Klačko, kaprál Anton Tomanek, infanterista tit. kaprál Jozef Weisz, jednoročný dobrovoľník tit. kaprál Ferdinand Kostek, frajtri Štefan Piaček, Žigmund Maus, Ján Mosor, Jozef Škultéty, Ignác Bonk, Adolf Prieszter, Andrej Hogh, Filip Jendriček, Pavel Ondraček, Ján Chabura, infanteristi Ján Kopera, Andrej Mrvečka, Jozef Holma, Adam Podhorski, Peter Pavle, Karol Chidon, Peter Adamek, Jozef Vojtuljak, Anton Lisičan, Štefan Borak, Pavel Fajka, Štefan Knappo, Ignác Stass, Július Pfaufeder, Juraj Mikula, Jozef Dlakac, Jozef Šípka, Adalbert Chrastina, Andrej Staško.

Bronzovú medailu hrdinstva dostali: strážmajster Ján Kubisch, cugsfírer Ján Červeňan, Martin Blaha,

Ján Tenczer, kaprál tit. cugsfirer Jozef Janesik, kapráli Bartomolej Schwarz, Juraj Város, Pavel Frindt, Michal Matuša, Tomáš Vojtašak, jednoročný dobrovoľník kaprál Viteslav Latal, frajtri Valentin Sulgon, Matej Lipničan, Ján Šimko, Ján Bieles, Pavel Ulicki, infanteristi Ján Lesko, Štefan Ortész-Gezsó II, Albert Kaper, Ignác Kristotik, Adam Zubor, Árpád Ruttkay, Juraj Pilko.

Prosím, aby mená týchto hrdinov na známosť dané boly obyvateľstvu stolice.

Prey, plukovník, vl. r.

«Hlasy z katolíckych missii.»

Nový missionársky časopis.

«Kto sa z nás katolíkov kladie do hrobu, bez toho, že by bol horlive pôsobil pre missie, najkrásnejšiu pôdu nechal ležať bez povšimnutia, pohrdnul ňou a ztratil tak najlepšiu časť života.»

Veru pole missijné je pre každého katolíka «najkrásnejším kusom pôdy», na ktorom by svoj život učiniť mohol užitočným sebe i iným pre čas a večnosť. Kto na tomto poli pre česť a slávu Božiu a z milosrdnej lásky k úbohým pohanom s radostnou obetavosťou spolupôsobil, môže si pri smrti so všetkým právom povedať: «Žil som pre veľkú a svätú vec, konal som službu apoštolskú a môžem dúfať v apoštoskú odmenu.»

Nový náš časopis každého o tom chce poučiť, ako si má a môže všimnúť túto najkrásnejšiu pôdu.

Náš program bude: Časopis je venovaný šíreniu missijnej myšlienky. Chce povzbudzovať a poukazyvať na príležitosť k súčinnosti na veľkom ideálnom diele missijnom. Chce pestovať u našej mládeže porozumenie pre veľadôležitý význam posledných slov Spasiteľových: «Idte do celého sveta a učte všetky národy!»

Tým udaný je obsah týchto listov: Ako kalendár jedon raz v roku, tak tento missionársky časopis každý mesiac vám prinesie nové zprávy, obrázky a rozprávky z katolíckych zámorských missii. On vám bude vyprávať o slastiach a strastiach missionárov a miss. sestier o horlivosti nových kresťanov, on bude dietkam vašim vyprávať o úbohých pohanských dietkach atď... Potom vám aj povie, ako každý sa môže stať missionárom doma, ako každý môže pomáhať vyplniť poslednú vôľu Ježišovu: «Idte a učte všetky národy!»

Kto skromné 2 koruny, pre cudzozemsko a Ameriku 3 kor. 50 hal. ročne obetuje na missijné dielo, dostane tento missionársky časopis.

Uznáme, že je už viac dobrých slovenských časopisov. Ale takého časopisu, s takým obsahom, katolícki Slováci ešte nemali. Teraz ho budú mať, ako katolíci iných jazykov, a už sa nesmie hovoriť, že katolícki Slováci sú vo všetkom zaostalí. Náš cieľ ale bude, cestou missionárskeho časopisu a ročného missionárskeho kalendára rozširovať viac a viac myšlienku kato-

líckych missii, o ktorej každý katolík, preto aj každý katolícky Slováčik sodpovedného poňatia mať musí. Toto dielo odporúčame.

Obraciame sa teda, takrečeno v mene úbohých pohanov, zvlášte na duchovenstvo slovenské, aby náš časopis svojim veriacim aj v kostole láskave odporúčať ráčilo; potom tiež na katolícke spolky a družstvá a vôbec na náš dobrý katolícky slovenský ľud, aby všetci naše poctivé snahy podporovali, náš časopis odoberali a dľa možnosti ho rozširovali a odporúčali.

Dúfame, že ideálne toto dielo dojde úplného porozumenia a že dobrý náš ľud rád privíta tohoto nového pútnika, tak že nie v stách, ale v tisícosh bude putovať po našich slovenských dedinách.

Cteným odberateľom, ako dobrodincom našej svätej veci, posielame srdečné «Pán Boh zaplať!» Mimo toho prijmem všetkých týchto dobrodincoov denne do našich modlitieb.

Vo sv. Gabrielu, v Moedlingu pri Viedni.

Missijní otcovia Božského Slova.

CHYRNÍK.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v nedeľu 30. mája, predpoľudim o 8. hodine z hlavnomestského vnútorného chrámu, za víťazstvo našich zbraní processiu povede do Baziliky svätého Štefana, kde za skvelej assistencie slúžiť bude svätú omšu, po ktorej slávnostnú kázeň držať bude osvietený pán biskup stolnobelehradský dr. Ottokár Prohászka.

Pomocná akcia osvieteného pána biskupa košického. Dr. August Fischer Colbrie, osvietený pán biskup košický, keď osobne navštívil všetky obce svojho biskupstva, v ktorých Rusi za dlhší-kratší čas zúrili a presvedčil sa o veľkej biede tamojšieho ľudu, zaviedol pomocnú akciu k napomôženiu obyvateľstva obcí Zboró, Felsővízköz a Stropkó.

Bavorský záslužný kríž uhorskému knazovi. Karol Pauer, kapitulský kaplán ostrihomský, za služby okolo zaopatrenia bavorských, nemeckých, rakúsko-uhorských vojakov, v bavorských nemocniciach prevedené, vyznačený je I. triedy zlatým záslužným krížom s korunou a mečiami.

Kto vie niečo o Štefanovi Hostacsny, landšturmistovi 15. reg. 5. stotiny, nech láskave upovedomí Štefanovu Hosztacsny Nagyvendég, pošta Sissó, stol. nitrianska.

Pohrab nemeckého hrdinu na Čaci. Po našich víťazných bojoch v Haliči z jedného vlaku, ktorý viezol nemeckých ranených vojakov, na Čaci složili ťažko raneného, záslužnými rádami vyznačeného mladého nemeckého vojaka, berlinského profesora Vilhelma Veisera. Ranený hrdina o pár minút zomrel. Obetaví obyvatelia mesta na rakev nemeckého hrdinu položili venec z drahých sviežich kvetov. Na pohrabe bolo vyše 2000 ľudí

zo všetkých vrstiev obyvateľov mesta a prítomné bolo i na Čaci zdržujúce sa vojsko so svojimi dôstojníkmi. Za hučania zvonov niesli rakev do cintorína a pochovali hrdinského nemeckého profesora. Cirkevné obrady odbavoval tamojší rímsko-katolícky farár Štefan Benyács a po obradoch po maďarsky a po slovensky povedal dojímavú pohravnú kázeň.

Zo strážmajstra poručík. Bývalý poručík Jozef Pongrácz, keď vypukla vojna, jako obecný vojak naruchoval ku 15. honvédskeму pešiemu pluku trenčinskému. Počas offensívy pri Ivangorode so svojim oddelením napadol jeden ruský bataillon, nepriateľovi vzal strojové pušky a tvrdošijne brániaci sa bataillon zčiasťky zajal, zčiasťky zničil. Za tento hrdinský skutok dostal medailu hrdinstva I. triedy a mimo radu povýšili ho za strážmajstra. Teraz dostane zlatú medailu hrdinstva a hlavnému veliteľstvu armády podali predostretie, aby Pongráczovi vrátili jeho predošlý rang, lebo si to svojím hrdinským, smelým a sebaobetavým držaním sa pri Lutoviske v úplnej miere zaslúžil.

Révayovská pozostalosť pod zátvorom. Testament baróna Franca Révayho, dľa ktorého viac miliónov obnášajúci majetok baróna mal by zdediť barónov bývalý komorník Ján Reichel, zákonní dedičia baróna napadli a žiadali pozostalosť postaviť pod zátvor. Okresný súd túto žiadosť zákonných dedičov odmietol. Právny zástupca zákonných dedičov advokát dr. Žigm. Farkasházy proti výroku okresného súdu appelloval a takto sa záležitosť dostala pred súdnu stolicu, ktorá na Révayovský majetok nariadila zátvor a za kurátora majetku vymenovala prešovského gr.-katolíckeho biskupa dra Štefana Nováka.

Zatknutí závratníci. Nedávno budapešťanská polícia zatkla mäsiara a majiteľa dvoch domov Abraháma Eichhorna, lebo sa dokázalo o ňom, že od viacerých ľahkoverných ľudí prijal peniaze s tým sľubom, že im vyprostredkuje oslobodenie zpod vojenskej služby alebo aspoň ľahšiu službu pri vojsku. Tak sa zdá, že tento spôsob závratníctva je jedným z najvýnosnejších zamestnaní, lebo sa vždy najdú ľudia, ktorí vďačne zaplatia za oslobodenie a za svoje peniaze dostanú sľub. Hlavnomestská polícia teraz zase zatkla takýchto dvoch závratníkov: súkromného úradníka Imricha Wellischa a majiteľa obchodu s koreninami Adolfa Brauna.

Za zkažené mäso šesť rokov trestnice. Marosvásárhelyská súdna stolica za tri dni pojednávala trestnú záležitosť mäsiara Alexandra Bányaiho a jeho dvoch zamestnancov. Bányai bol obžalovaný, že vojsku lifroval zkažené mäso z byvolov. Súdna stolica obžalovaného mäsiara pre priestupok spáchaný proti zbrannej moci a pre zločin spáchaný proti verejnému zdravotníctvu odsúdila na šesť rokov do trestnice. Abrahám Bernstein ako spoluvinník dostal 8 a Benjamin Csengedi 6 mesiacov žalára.

Rusi v Zemplénskej. Zpomedi hlavných slúžnych stolice zemplénskej, z ktorej Rusi už úplne vytiahli, dosiaľ len hlavný slúžny szinnajského okresu poslal

zprávu podžupanovi stolice. Tento okres veľmi mnoho trpel počas ruského vtrhnutia. Obce Zellő, Nagypolány, Juhászlak, Harcos a Ujszék ležia zväčša v rumoch. Obec Zellő takrečeno celá zhorela; v obci Nagypolány ostalo len dvanásť domov, ostatné podpálily alebo ruzbúraly granáty a šrapnely. Z obcí Harcos a Ujszék Rusi aj mnoho civilných ľudí pojali so sebou. V obci Zemplénoroszi počas kanonády päť občanov bolo ranené. Na okolí tejto obce je veľmi mnoho mrtvol len tak povrečne zahrabané v zemi. Medzi Rusmi, ktorí na tomto vidieku ležali táborom, pustošila daka nákazlivá choroba. Podžupan Július Dókus s triednym radcom ministerstva vnútra Valentom Ilosvaym, pomocným tajomníkom ministerstva vnútra E. Konezom a varannóvskym hlavným slúžnym Béloom Bernáthom odcestoval do Rusmi vyprázdneného Stropkova. Zpráva zo Stropkova medzi iným hovorí, že v Stropkove rímsko-katolícky kostol a 20 domov zhorelo a všetky budovy sú porúchané. Obyvatelia bez výnimky sú vyrabovaní.

Koľko je Talianov na svete? Dnes, keď vystupuje i Taliansko na pole válečné, nebude nečasné, keď pozremo, koľko Talianov je na celom svete. Taliansko samo malo roku 1911 obyvateľov 34.070.000. V Rakúsku je Talianov 768.000, vo Švajciarsku 300.000, vo Francúzsku 500.000, na Korzike (patrí Francúzsku) asi 300.000, v Tunisu (francúzska kolónia) 125.000. Anglický ostrov Malta má 225.000 obyvateľov všetko Talianov.

Požiar. V Nemšovej v stolici trenčianskej 70 domov ľahlo popolom, ale z ľudí na šťastie nikomu sa nič nestalo. Oheň tak povstal, že na konci dediny z komína jedného domu vyfrkla iskra a spadla na machnatú strechu susedného domu, ktorá hneď vyblkla plameňom a na hasenie pre veľký vetor ani len myseľ nebolo možno. — Zo Sátoraljauhelyu oznamujú, že v obci Upor v utorok zhorelo 27 domov a veľmi mnoho pobočných budov. Škoda je veľmi veľká. Ponevác dul silný vetor, celá obec by bola zhorela, ale tam ležiaci železničný pluk zachránil, čo sa zachrániť dalo.

Útok na portugalského ministerského predsedu. Z Lissabona oznamuje Havašova agencia, že na nového ministerského predsedu Hagasa, ktorý cestoval z Oporta do Lissabona, aby prevzal svoj úrad, v pondelok na nádraží Entrocamiento senátor Joan Freitas strelil z revolvera a ťažko ho poranil. Senátora Freitas žandári zabil. Hagasa zaviezli do Lissabona. Vzbury sa znova započaly.

Zatknutí liferanti. Vojenská vrchnosť pred pár týždňami oznámila budapešťianskej policii, že súkno, ktoré budapešťianska firma «Büchler a Rauschnitz» lifrovala pre vojsko, je mimoriadne chatrné a predpísaným podmienkam nezodpovedá. Polícia celkom tajne zaviedla vyšetovanie, počas ktorého o jednom z majiteľov firmy, o Fenyves Jakobovi vyšly na javo veľmi obťažujúce dáta. Lifrované súkno je celkom chatrné. Fenyvesovi v utorok popoludní prekutali byt a našli kompromittujúce listy a 140.000 korún hoto-

vých peňazí, ktoré zhabali. Fenyvesa odvedli na policu, kde ho vypočuli. On pravda všetko tají, ale polícia má toľko obťažujúcich dát, proti nemu, že mu žiadne tajenie neosoží. Šudiera zatkli. — Z Osieka oznamujú, že dľa sarajevskej zprávy známeho viacnásobného millionára bankára Jesnu D. Saloma na nariadenie štátneho zastupiteľstva za hranicou Bosny zatkli a odviezli do vojenského žalára v Sarajeve. Jeho brata Mošu Saloma zatkli v Meráne a odviezli do Viedne. Zatkli ešte i Majera Abraháma Altaraca. Zatknutie všetkých troch súvisí so zneužívaniami pri lifrovaní pre armádu.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluky; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 71. spoločného pešieho pluku trenčianskeho: Schorner Ferdinand (Teplá, stolica trenčianska) 11. Schnürer Juraj (Felsőtűresek, Turiec) 5, Schuchtar Pavel jednoročný dobrovoľník, tit. frajter (Lipt. Sv. Mikuláš) 7, Šebo Ferdinand (Belúša) 6, Sečanský Peter (Kesznyő, st. trenč.) 10, Šedo Štefan (Žilina, st. trenč.) 10, Seethaller Jozef 14, Šefčík pešiak 1, Šefčík Anton (Alsóneszte, st. trenč.) 3, Šelmik Vavrinc 2 †, Šeonský (?) Štefan 14, Šestak Ján (Zázrivá, Orava) 12, Ševčík Štefan (Beckov) 4 z., Šiljak Andrej (Babín, Orava) 4 †, Šimička Vavrinc (Marikó, st. trenč.) 1, Šimo Ján (Mošovce, Turiec) 4 †, Singer Jakub (Drietoma) 6, Singer Žigmund (Moravské Lieskové) 9, Siraňec Pavel (Cserne, st. trenč.) 14 †, Skorik Ignác (Turzofalva, st. trenč.) 16, Skorik Štefan (Neszleny, st. trenč.) 1. Skuczy Štefan (Nagyszániszló, st. trenč.) 15, Škultéty

Pri striekani viniča svetlý liadok úplne nahradi

PEROCID

Vino dorábajúcim ústavom Colmári, cis. a kráľ ministerstvom orby, odbornými medzítkami cis. a kráľ viničného dozorstva v Görce, Spalate a Sv. Michale, ako aj cis. a kráľ viedeňským byliny skúmajúcim ústavom vyskúmaný a odporúčaný.

SCHWARZ A TAUBER

VELKOOBCHODNÍCI == NAGYKANIZSA.

Juraj (Turócandrásfalva) 15, Škultéty Palhok Jozef (Turócremete) 4 z., Skumath Jozef (Krasnahorka, Orava) 1, Šlamečka Florian 6, Sliš Jozef (Ösvényes, st. trenč.) 1, Šmarik Juraj (Budatin, st. trenč.) 1 †, Snovak Ján (Vaňovka, Orava) 1, Sofar Ján (Turócbeszterce) 13, Solik Stanislav (Teplá, st. trenč.) 16 †, Šošovička Ján 16, Špalda Jozef 4 †, Špirjak Blažej (Neslány, st. trenč.) 1, Špiššák Štefan 3, Spitz Filip (Bánluzsány, st. trenč.) 8, Špoľar Vavrinc 8, Sprancz Jakub (Vágmogyoród, st. trenč.) 1, Springer Alojz (Rabó, st. trenč.) 1 †, Šprlak Ján (Hladovka Orava) 6, Šproch Ján (Bukovinapodske, Orava) 9, Šrobe Ján 14 †, Šrokoň Ján 10 †, Šršan Michal 8, Stadonyi Gašpar (Strecsény, st. trenč.)

(Pokračovanie nasleduje.)

Odkazy redakcie.

Karol Piovarcsy K. Bosna. Poslané dve koruny pre chudobné rodiny bojujúcich odovzdali sme na patričnom mieste. Vašu dobrosrdečnosť stonásobne nech odmení dobrotivý Boh. — O. K. Z. Bohužiaľ nedá sa upotrebiť. — S. M. Č. Objednané čísla vám poslali.

Šijaci stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.

Telefon József 33-72.

500 korún

platím Vám, keď v roku od 3 dní neztratíte bez bolenia Vaše otlaky, bradvice aj rohovku s koreňom, jak potrebujete užitočný prostriedok pod menom **Riabalsam**.
Cena: 1 teglika 2 koruny 50 halierov, 3 teglikov 4 koruny 50 halierov.
Kemény, Košice (Kassa) I.
Postfach 12/209, Uhorsko.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dielňa hodín

Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca

Brüx číslo 717. (Čechy.)

Nicklové-Roskopf hodinky

K 3-90; 4-20; 5-

Strieborné hodinky K 8-40.

Nicklový budíček K 2-90.

Budíček s duplovaným zvonkom K 4-

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko.

Zámena povolená alebo návrat peňazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás poželňávať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosy	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80	3-20 kor.
-------------	------	------	------	------	------	------	------	-----------

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravdovo postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.**

